

Asia: VN/18611/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Suomen perustuslain 25 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Tulisiko perustuslaissa säädettyä vaalipiirien vähimmäis- ja enimmäismäärää laskea nykyisestä kahdestatoista ja kahdeksastatoista esityksessä ehdotettuun yhdeksään ja viiteentoista?

Kyllä

Perustelunne

Hämeen liitto suhtautuu varovaisen myönteisesti ehdotukseen alentaa perustuslaissa säädettyä vaalipiirien vähimmäis- ja enimmäismäärää. Nykyinen sääntely on varsin jäykkä, ja sen maltillinen väljentäminen voi mahdollistaa vaalijärjestelmän kehittämisen tulevaisuudessa muuttuvissa väestö- ja aluerakenteissa ilman, että perustuslakia tarvitsee muuttaa uudelleen. Vaalipiirijaon harkittu uudistaminen on selkeästi parempi vaihtoehto kuin esillä ollut, vaalijärjestelmää sekoittavan vaalialuemallin rakentaminen.

Samalla Hämeen liitto korostaa, ettei perustuslain muuttaminen saa muodostua perusteeksi laajamittaisille vaalipiirimuutoksille ilman huolellista vaikutusarviointia. Vaalipiirijakoa koskevissa ratkaisuissa tulee arvioida tasapainoisesti vaalien suhteellisuuden, alueellisen edustuksen, maakunnallisen identiteetin sekä kansalaisten luottamuksen näkökulmat.

Onko teillä muuta lausuttavaa esityksestä?

Kanta-Häme ja Päijät-Häme muodostavat jo nykyisin yhteisen vaalipiirin. Hämeen liiton näkemyksen mukaan mahdollisissa tulevaisuudessa on kuitenkin huolehdittava siitä, ettei vaalipiireistä muodostu maantieteellisesti tai toiminnallisesti liian laajoja kokonaisuuksia, jotka heikentäisivät alueiden tosiasiallista edustusta tai vaikeuttaisivat kansanedustajien ja alueiden välistä vuorovaikutusta.

Perustuslain muutoksen tulee säilyä ennen kaikkea mahdollistavana sääntelynä. Mahdolliset muutokset vaalipiirijakoon tulee valmistella erikseen, laajassa parlamentaarisessa yhteistyössä ja kattaviin vaikutusarviointeihin perustuen. Näin voidaan varmistaa, että uudistus edistää sekä vaalien suhteellisuutta että alueellisen edustuksen toteutumista.

Siltala Reijo
Hämeen liitto